

Proměna role soudní moci v 20. a 21. století

Abstrakt

Tato práce mluví o fundamentálních otázkách vztahu práva, soudců, společnosti a liberální demokracie z teoretického společenského nadhledu. Jedná se tak o studii především z oborů státovědy a politické filosofie (popřípadě v určitých pasážích filosofie jako takové).

První kapitola se věnuje filosofickým východiskům. Druhá a třetí kapitola se věnují roli soudů jakožto politických aktérů, respektive do značné míry kritice tohoto fenoménu. Důležité jsou části týkající se podstaty liberální demokracie, politiky a role expertů v procesu spravování věcí veřejných. Neméně důležitou částí je posléze kritický pohled na inflaci lidských práv v moderních společnostech.

V poslední kapitole se zaměřuji na různé podoby doktríny soudcovské zdrženlivosti, kterou vidím jako realistické řešení nastíněných problémů. Častým argumentačním postupem při kritice doktríny *judicial restraint* je totiž vytvoření karikatury a její následné majestátní poražení. Myslím si, že tento přístup není spravedlivý, neboť o soudcovské zdrženlivosti se dle mého názoru dá debatovat věcně, bez předsudků a bez apriorního odmítání.

Klíčové poselství této práce by se dalo shrnout takto: Smysluplné rozdělení rolí ve státě je stejně důležité jako dělba moci. Dělba moci se klasicky dělí na tři části: moc zákonodárná, výkonná a soudní. Dělba rolí musí dle mého soudu pracovat s kategoriemi odlišnými – role politická, expertní a soudní. Každá z těchto kategorií má přitom jiné atributy, které je předurčují k odlišným aktivitám, a měli bychom se snažit zabraňovat přenášení činností na instituce, které k tomu nejsou ze své podstaty vhodné.

Atributy a úloha role soudní jsou odlišné od role odborné a politické. Jejich splývání je proto jevem negativním, neboť zhoršuje funkčnost a efektivitu demokratického liberálního systému. Proměna zpět ke své původní pozici je proto něčím, co bych osobně označil za žádoucí. Jedná se také o nejdůležitější závěr této práce, která na mnoho desítkách stran tento fenomén zevrubně analyzuje.